

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de heer drs. W. Koolmees,
Minister
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
10 november 2020
Kenmerk
SEC/U202000901
Telefoon
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Reactie op tweede advies Aanjaagteam Bescherming
Arbeidsmigranten

Geachte heer Koolmees,

De VNG heeft kennis genomen van het tweede advies van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. Wij constateren dat het Aanjaagteam een groot aantal adviezen heeft uitgebracht die overeenkomen met onze standpunten.

De adviezen van het Aanjaagteam hebben grote gevolgen voor gemeenten; organisatorisch, financieel en politiek-bestuurlijk. Het gaat over zaken als handhaving, huisvesting, registratie en integratie. Voordat ik deze onderwerpen hieronder verder uitwerk, wil ik graag een paar opmerkingen maken over de rol van de VNG en over de beeldvorming rondom arbeidsmigranten. VNG blijft graag gesprekspartner en wil gemeenten ondersteunen.

Er moet nu echt doorgepakt worden op het thema arbeidsmigranten en structurele verbeteringen zijn nodig. De betrokkenheid van gemeenten is hierbij cruciaal onder andere bij het advies voor het inrichten van een expertteam arbeidsmigranten. Daarom wil de VNG met u in overleg om te bekijken onder welke voorwaarden adviezen verantwoord geïmplementeerd en uitgevoerd kunnen worden door gemeenten en hoe de VNG gemeenten hierin kan ondersteunen door middel van een ondersteuningsplan.

Een juiste beeldvorming rondom arbeidsmigranten is cruciaal

Wij blijven aandacht vragen rondom de beeldvorming van arbeidsmigranten. Niet alleen de slechte voorbeelden moeten aandacht krijgen, maar juist ook de goede voorbeelden van werkgeverschap en huisvesting van arbeidsmigranten. Dit zal bijdragen aan draagvlak voor de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar huisvesting in gemeenten.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Handhaving vraagt om een goede samenwerking

Wij zijn het met het Aanjaagteam eens dat er een samenhangende aanpak voor handhaving nodig is om excessen aan te pakken op het gebied van werk en huisvesting. Hierbij is het cruciaal dat er een gecoördineerde aanpak komt waarbij tenminste gemeenten, Inspectie SZW, Belastingdienst, UWV, SVB, Politie en OM samenwerken en voldoende capaciteit leveren om misstanden op het gebied van werk en huisvesting in samenhang te bestrijden. Daarnaast moeten barrières om gegevens uit te wisselen voor effectieve handhaving worden weggenomen. Hierbij kan de bestaande structuur van samenwerking van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) toegepast worden, eventueel met uitbreiding van de bestaande wettelijke mogelijkheden en waar nodig in samenwerking met de RIEC's. Bovenstaande vraagt om extra handhavingscapaciteit en middelen bij gemeenten.

Huisvesting vraagt om dialoog tussen gemeenten, provincies en het rijk

Arbeidsmigranten die besluiten zich permanent of voor langere tijd te vestigen, maken doorgaans gebruik van de bestaande woningvoorraad. De huisvesting van arbeidsmigranten, voor verblijf op korte en middellange termijn, vindt echter veelal buiten de bestaande voorraad plaats bijvoorbeeld in een aparte concentratie van wooneenheden specifiek voor arbeidsmigranten. Gemeenten hebben regelruimte en flexibiliteit nodig om ook op plaatsen waar gezien de bestemming geen huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk is dit toch mogelijk te maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de huisvesting op bedrijventerreinen en aan de randen van stedelijk gebied. Dit vraagt om maatwerk, waarbij kwalitatief goede huisvesting het uitgangspunt is.

Het is van belang dat gemeenten in regionaal verband, in samenspraak met bedrijven, afspraken kunnen maken over huisvesting van arbeidsmigranten. Deze opgave is niet vrijblijvend en vraagt om dialoog. Deze dialoog vormt de basis van regionale afwegingen op het gebied van ruimtelijk ordening, huisvesting, economie en arbeidsmarkt. Dit moet zich vertalen naar regionaal beleid voor het huisvesten en goed faciliteren van de benodigde arbeidsmigranten. Wij vragen om een realistisch tijdspad. U zult zich realiseren dat in het algemeen de vraag naar extra woningen groot is. Gemeenten worden geacht onder meer te bouwen voor starters, ouderen, statushouders en voor arbeidsmigranten. Dat is een enorme opgave die niet van vandaag op morgen is gerealiseerd.

De VNG vindt met het Aanjaagteam dat er landelijk één keurmerk moet komen met een sluitende kwaliteitscontrole voor de kwaliteit van de huisvesting van arbeidsmigranten. Het is wenselijk dat gemeenten dit keurmerk als randvoorwaarde stellen om een vergunning te verlenen die het mogelijk maakt om woningen aan arbeidsmigranten te verhuren.

Bij de huisvesting van arbeidsmigranten ligt er ook een relatie met de aanpak van woonfraude. Een aantal arbeidsmigranten (zeker de arbeidsmigranten die werkzaam zijn in de dienstensector) begeven zich in de steden op de reguliere woningmarkt. Wij signaleren dat daar misbruik van wordt gemaakt en dat dat vaak leidt tot onveilige situaties en woonoverlast. Wij gaan graag in gesprek met het rijk over de vraag hoe we dit probleem beter kunnen ondervangen.

Registratie van arbeidsmigranten zo snel als mogelijk uitbreiden

De VNG kan zich er in vinden dat tenminste het verblijfadres en de contactgegevens geregistreerd worden. Het is cruciaal voor een gemeente te weten hoeveel arbeidsmigranten er verblijven en op welk adres, zodat ze gericht beleid voor deze groep mensen kan ontwikkelen. De VNG blijft graag nauw betrokken bij dit onderwerp, omdat hoe dit praktisch wordt uitgewerkt nog deels onduidelijk is en veel vraagt van gemeenten.

De VNG is daarnaast van mening dat arbeidsmigranten op een laagdrempelige manier gegevens, zoals het verblijfadres, moeten kunnen aanpassen, bijvoorbeeld door een online toepassing. Fraude gerelateerd aan verkeerde registraties moet worden voorkomen. Dit vraagt om extra controlecapaciteit en financiële middelen bij gemeenten.

Behoeftte in het sociaal domein

Het advies van het Aanjaagteam is om de integratietrajecten ook open te stellen voor arbeidsmigranten. Daarnaast vindt VNG dat in gebieden waar veel arbeidsmigranten wonen, meer aandacht moet zijn voor de behoefte vanuit onderwijs, begeleiding en integratie van kinderen van arbeidsmigranten. Om dit te realiseren zullen extra middelen beschikbaar gesteld moeten worden aan gemeenten. Verder merken wij op dat het advies beperkt ingaat op de opvang van dakloze arbeidsmigranten en voor het repatriëren naar het land van herkomst. De VNG wil graag voor deze zaken extra aandacht vragen.

Ten slotte

Wij gaan er vanuit dat u in uw reactie op het advies van het Aanjaagteam ons commentaar meeneemt. Wij vinden het cruciaal met u in gesprek te blijven over dit thema, te meer omdat de VNG een belangrijke rol kan spelen om gemeenten ondersteuning te bieden bij het vraagstuk rondom arbeidsmigranten.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen Directeur